

*non emptos,
sed datus
sibi puer.
Joan. 17.
Ric. Vic.*

tos putaverit: Joan. 17. Pater quos dedisti mihi: quomodo scite observat, Richardus Victorinus par. 2, in Canti. c. 10. his verbis: Ita tunc de illorum redemptione exultat, ut non reputet magnum id, quod pro eis oblitus, sed videatur eos, quos accepit, datus sibi potius in munere, quam emptos pretio sui sanguinis, & compensatione.

*Tenemur ex
justitia vi-
cim ei repen-
dere.*

S. Cypri.

*Tenemur
sanguinem,
& vitam
nostram ei
reddere.*

S. Cybill.

*Isai. 50. 6.
LXX.*

S. Cypri.

Joan. 10. 17.

*Pecuniam
solvi Christi,
usuram*

Perpende inter hac, qui tales pro nobis debet pecuniam, qualem à nobis sit exacturus usuram. Appellat pecuniam ipsa Christi flagella, alapas, vitam positam, & sanguinem suum, qui secundissimus extat, & usuram exigit, quam Martyres fortes justitiae, seu Diu justitiae, forti Deo nostrâ induito infirmate persolvunt, dum corpora sua percipientibus similiter dedere, & genas vellentibus obtulere, sanguinem profuderunt, & mortem subiere.

977 Quid inde? Tenemur ex justitia Christo Redemptori, & emptori nostro vicem respondere, & debitum solvere perfectionis, & mortis, cum se dederit martyri pro illo subeundi occasio. Nos ille pretio sui sanguinis, & vitae emit, & à servitute redemit durissima; se ipsum, & bona sua omnia dedit in pretium: Dominus noster est, nos servi illius sumus; qui si justitiam colimus, nos ipso, bonaque omnia nostra pro illo impendere debemus ultrò & libens. Ille tanquam fidejussor ad nostri debiti solutionem adactus est, sanguinem & vitam profudit. Sed nova subinde in nobis affligit obligatio: obligamur acceptum referre, sanguinem fundere, & mortem subire, cum tanti debitoris causa peragitur; secus vero contra justitiam peccamus. Si justus es (ait egregie S. Cypri. de laude Martyrii) & Deo credis, quid pro eo sanguinem fundere metuis, quem pro te toties passum esse cognoscis? In Iaia Elias, in Abel occisus, in Isaac immolatus, in Joseph venundatus, in homine crucifixus est. Premer illud, si justus es: id est, si justitiam colis, debes pro Christo Redemptore tuo sanguinem ponere, & vitam; quandoquidem ad hoc te passio & mors illius ex justitia obligant: hoc ille à te debitum tanquam creditor, & exactor exigit.

978 Sed non minus egregie S. Cybill. Hieros. Episc. Catechesi 13, ad medium, expendens quaratione fit retinenda fides Christi tempore persecutionis. Pro te crucifixus est, qui nihil peccaverat, & tu pro Crucifixo non crucifigeris? Non tu prius gratiam illi hanc exhibes; prior enim acceperisti; sed gratiam illi reddis. Redde usuram illi, qui pro te in hoc sacro Golgotha crucifixus est. Quasi enumeratam pecuniam a Christo accepimus pro redemtione nostra pretium sui sanguinis. Pecunia haec non sterilis & infecunda est, sed nimiope frugifera; fit inde, ut à Christi militibus fecissemus usura sanguinis, cruciamentorum, & mortis exigatur; qui tantâ donati pecunia strenue pugnare debent usque ad vitâ dispendium pro Imperatore suo, si contractus sint memores, & justitiae cultores.

979 Quod veniunt illa Christi patientis apud Isaiam verba c. 50. 6. Corpus meum dedi persecuentibus, & genas meas vellentibus. LXX. vertunt, & ex illis nonnulli Patres: Dorsum meum dedi in flagella, & maxillas meas in palmas, vel alapas. S. Cypri. Epis. 7. & lib. 2. Testimoniorum adversus Judæos numero 13. pro dedi veritatem posui; ut apud Joannem c. 10. 17. Pono animam meam. Et certè utrumque verbum dedi, & posui, ad illos videtur spectare, qui ineunt contractum aliquem, pono ut ponas; do ut des. Dedit Christus, & posuit sui sanguinis & vita pretium, ut nos etiam nostrum sanguinem, & vitam daremus, & poneremus; ad id enim ex justitia obligamur. Accepi haec ab Augustino Ser. 114. de tempore, ubi premens Isaiae victimum, ita loquitur scite, & opportunè:

Perpende inter hac, qui tales pro nobis debet pecuniam, qualem à nobis sit exacturus usuram. Appellat pecuniam ipsa Christi flagella, alapas, vitam positam, & sanguinem suum, qui secundissimus extat, & usuram exigit, quam Martyres fortes justitiae, seu Diu justitiae, forti Deo nostrâ induito infirmate persolvunt, dum corpora sua percipientibus similiter dedere, & genas vellentibus obtulere, sanguinem profuderunt, & mortem subiere.

980 Hoc confirmare licet luculento antiquissimi Tertulliani testimonio, libro de fuga in persecutione cap. 13: ubi querens, quid sibi Christus D. voluerit, cum postulantibus vestigia Cæsari dandum respondit, visâ numismatis imagine: Redde que sunt Cæsaris, Cæsari; & que sunt Dei, Deo. Matt. 22. 21. Matt. 22. 21.

21. ita fatur pulcherrime, & ad rem nostram Tertullianum peropportunè: Quomodo reddam que sunt Dei Deo, utique proinde imaginem & mon-

ster

Dei ipsius, inscriptam nomine ejus, id est, hori, sic san-

minem Christi.

Quid autem Deo de-

guinem Deo

beo sicut denarium Cæsari, nisi sanguinem, debemus.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.</p

in se ipsum amorem, jugem malorum omnium scaturinem, nommatim solicitudinem futurorum cor exedentem, nimium vitæ propagandæ studium; mortis metum, & anxietatem conquiri corpori necessaria, etiam ad superfluitatem. Quæ omnia gloriosissime effecit in Martyribus temperantia, quæ tandem per excelluerunt. Ita servata ab illis est corporis charitas, ut anima non fuerit impedimento: expunxerat ex bonorum albo ea omnia, quæ ad beatam vitam, & Dei dilectionem, & æternæ gloriae adoptionem, inutilia erant. Nulla illis futurorum solicitude cor exedens: nullum vitæ propagandæ studium; nullus mortis metus; nulla anxietas acquirendi corpori necessaria; nulla blanda, mollesque tractatio omnem ab homine honestatem exterminans. Quid hoc certius? Quis durior suum corpus tractavit? Quis illud fanchiori odio prosecutus unquam fuit?

985 Audi S. Ephrem in Encomio 1. de Martyribus: *Quicunque igitur toto pectori ad Deum accedunt, & omnem curam, ac sollicitudinem in eum projiciunt, non amplius indulgere debent voluntati, neque carnis voluptates deinceps sequi, corporeisque perturbationibus inescari, ac decipi. Sic Sancti Martyres toto se corde, ac animo tradiderunt Deo, ut deinceps ipsam mortem, & cunctas inimicas Tyrannorum insidias contemnerent, parati ad perferendam verbera, & tormentorum necessitates, diversisque totius corporis cruciatus. Enumerat deinde universum ferè expromptæ in Martyrum corpora crudelitatis apparatum; & tandem concludit: Quasi sensus doloris expertes se se ad quascunque infidias gerebant, & tanquam in alienis corporibus patierentur. Quasi dicat: tanto tamque sancto sua corpora odio prosequabantur, ne animæ nocerent, & ut essent idoneum pietati, & religioni catholicae promovendæ instrumentum, ac si essent omnino insensibilia, & non sua, sed aliena corpora. Inde à S. Valeriano Homi. 15. de bono martyrii, appellatur martyrium, contemptus corporis.*

986 Huc spectatilla Christi admotio, cui abunde Martyres obtemperarunt Matt. 16.

24. *Si quis vult venire post me, abneget semet ipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. Quid sit abnegare semet ipsum, aperit S. Chrysostom. Homi. 56. in Matt. eleganter, & copiosè: illud expende: Christus, non dixi ne parcas, sed significasti, ac expressisti, denegare ipsum; pericula subi, certaminibus te offer, & quasi alias haec patiar, sic afficiare. Certè Martyres temperantia edocti, & irradiati se ipsos egregie abnegarunt, odio sancto corpora sua profequentes, & prorsus carnificine exponentes pro animi salute, & Christi gloria, quasi in alienis corporibus patierentur. Hic planè verus sui amor, & abnegatio sui ipsius, non sibi parcere, corpus tormentis objicere, quando fidei causa peragitur. Unde Christus subdit, Tollat crucem suam, quam ita ab eodem Chrysostom. illustrantur: Si mortem obire oporteat, & eam turpissimam, & astimatione hominum pejoriam, ferenda omnia sunt aquo, inquit potius lævo animo.*

Premisse abnegatione voluntatum elegans Martyribus debetur mors sine dolore.

Quæratione Martires sua corpora tractaverunt.

S. Ephr.

Martyrium esse contemptu corporis. S. Valeri.

Matt. 16. 24. *Quid sit abnegare se ipsum.*

S. Chrys.

betur elegantissima per martyrium mors, in modo mors sine dolore. Hinc illud Gentilium dogma (etsi male intellectam) magnorum avertendi doloris procuratorum; qui putabant abdicari à Christianis carnis voluptates, ut sic paratores, & quasi in procinctu effent ad ferendam mortem sine dolore per martyrium. Ita habes apud Tertulli. lib. de Spectaculis c. 1. *Sunt, qui existimant Christianum (expeditum morti genus) ad hanc oblationem (sic appellabant Martyrium) abdicatione voluptatum erudiri, quæ facilis vitam contemnunt, amputatis quasi retinaculis ejus, ne desiderent quam jam supervacuum fibi fecerint. Christianum, vel Christiani vitam vocat expeditum morti genus: quia (ut statim explicat) abdicatione voluptatum, quasi ruptis tenacissimis quibusdam vinculis, quæ illos poterant dimovere à morte propter Christum subeundam, accinguntur, & quasi in procinctu sunt, odio sui iporum, ad opus martyrii exsumit. Hoc enim odio præcincti ruunt facile in mortem immanissimis cruciatis irrogandam, quasi essent doloris expertes. Neque alio certè modo paratores, & expeditores esse poterant ad ferendam martyrii mortem, & coronam absque dolore. Licet enim cruciamenta atrocissima sint, & dirissima; excipiebant tamen ab iis, qui, abdicatis voluptatibus, odio sui iporum sancto se ipsos quadammodo interemerant. Quod fuit genus quoddam martyrii incurvanti ad cruentum proxime deducentis pede non pigro; in modo pars magna martyrii sanguinis, & vitæ profusa: uti innumeris locis Patres affirmant relati à nostro Raynaudo in libello aureo de martyrio per psest p. 1. c. 1. à fol. 13. Sæt est audiare S. Augustinum Ser. 46. de Sanctis: Non.*

S. August.

Martyrium sola effusio sanguinis consummat, nec sola dat palmarum existio illa flammaram. Pervenitur non solum hoc casu, sed etiam contemptu carnis ad coronam. Et S. Basilus in Pf. 32. Corpus affigere aequivalet martyrio.

Martyrum Paupertas.

988 *P*upertas est specialis virtus subiecta temperantiae, ut rectè probat noster Raynaudus lib. 6. de Virtuti. sec. 1. c. 3. nu.

18. *Paupertas enim conservat bonum rationis contra imperium concupiscentiae: quo duus fundamento S. Thomas 2. 2. q. 146. art. ulti. probat abstinentiam esse virtutem. Virtus haec mirum in modum à Martyribus culta. Ut enim S. Petr. Dami. Ser. 13. de S. Georgio M. Revera strenuus miles prius omnia sua pauperibus tribuens sarcinam terrene facultatis abjecit, sicut liber, & expeditus in ipsam densi certaminis aciem fervidus se Christi bellator immergit, servato scilicet ordine, ut rerum pondus ante deponeret, atque ita postmodum ad campum certaminis imperterritus profiliat. Alludit ad Athletarum certamina, quæ nudi, & spoliati subibant, ne illis indumenta impedimento, & offendicula essent. Nonne Elias certamen initurus cum Antichristo, & sub Antichristo est, & in Christiana fidei odium occidendum? Ita hoc placitum existimat, ut à nonnullis de fide esse judicetur. Rapitur interim curru igneo, equisque ignis in Paradisi; cumque per aera attolleretur sursum, pallium dimisit 4. Regum 2. 13. Quid hoc? Num fortuito pallium*

S. Pet. Dam.

Elias ad martyrium venturus pallium dimisit.

ceti-

Pauper animosus ad pericula.

Orige.

cedidit, quasi illud minus terasset Elias diligenter? Num pallio se exxit, ne igne absurere, vel ut expeditius ascenderet? Ignis, qui illum servabat illæsum, nonne poterat similiter pallium servare? Si curru vehitur, quid obstaculi ad expeditum discessum, ascensumque, leve pallium afferre poterat? Difficultatem solvit egregie S. Hieron. Epis. 34. ad Julianum: *Si vis esse perfectus, si Apostolica dignitatis culmen cupis, si sublata Cruce Christum sequi, pristina vestimenta contemne. Unde & Elias ad celorum regna festinans, non potest ire cum pallio, sed mundi in mundo vestimenta dimittit. Subituras Elias erat martyrium, Christi Crucem latus, & crucifixum Jesum fecuturus: ut verò ad hoc certamen expeditior sit, pallium non fortuitò, sed magno Dei confilio dimisit, hoc est bona omnia temporalia, solâ pauperantis virtute contentus: ut sic Martyres erudire, martyrii palæstram ingressuros mundi bonus omnino exutos.*

989 Magnus ille Jobus, & patientiae Martyr, cum odorare cur futurum jam jam sui martyrii certamen non sine sanguine, & atrocissimus cruciamenti inferendis ab hoste divini Numinis Satana, ex immenso quadam in Deum odio; vestimenta concindit, & deposit manequi nudus c. 1. 20. *Tunc surrexit Job, & sedidit vestimenta sua. Quorū hæc, Athletarum tortissime! Planè ut se ita ad dura, diraque martyrii discrimina comparet, ut commodius pugnet, ut cum hoste constanter, & viriliter congregatur; se se antagonistæ suo nudum opposuit, nudus cum nudo, expeditus cum expedito. Cum enim Deo placere agnosceret, ut ipse vitam ageret inopem, fortunis exsoliatus, Deum ipsum adjuvare voluit fe se vestimentis exuens, & ultrò valedicens rebus cunctis mundanibus. Sic fortunis omnibus exsoliatus, ad martyrii certamen mansit expeditus; sic illud generosè subiit, sic superior, & triumphator evasit. Sic certè excogitavit Origenes lib. 1. in Job, admodum arguit: Ob hoc confidit, ut expeditior, atque constantior existisset in prælio; ut illa, quæ retardant, depeneret; & illa, que impedit, à se projecteret. Nam & verè talis est mos in aliquibus gentibus, ut cum ad durum prælium venerint, tunc nimirum scindentes vestimenta sua cum furore, atque indignatione currant contra adversarios intemperanter nudo pectori cum fiducia se offerentes, ut est Syrorum gens: item verò alia barbaræ gentes exsoliatus se, &c. Hinc igitur edocit Martyres ab inclito Martire, mundi bona deponere, & paupertatem amplecti, ingressuri martyrii certamine, & congreganti cum hostibus; ne bonis mundanibus impediti indecorè succumbant. Nec poterat Jobus, nec certè Martyres poterant expeditiores, & proximiores martyrio esse, quācum se à fortunis omnibus, quāfi à vestimentis, omnino nudabant; sic enim, veluti in certamine positi, corpora detegebant, sic proximè disponebant ad plagas, & vulnera, omnemque carnificinam. Unde egregie meditatur Origenes, Jobum sic nudum dixisse Diabolo: Ecce & ipsum corpus nudum, detulit paravi ad pœna suppurationem, ad dolorum toleriam: torque, contunde, verbera.*

990 Jubet Dominus Deute. 20. 8. ut homo formidolosus, & corde pavido in bello,

P. Ild. de Flores de Agone Martyr.

domum remittatur: *Quis est homo formidolosus, & corde pavido? vadat & revertatur in domum suam, ne pavere faciat corda fratrum suorum, sicut ipse timore perterritus est. Cur in domum reverti præcipitur signatum? Cur non alioversum? Sanè quia domesticis bonis, & dilectis facultatibus, quasi nodis Gordiis, & adamantinis, cæcus patrimonii amor, domi eum obligaverat: nec bello apti, qui terrestribus hisce bonis inharent; ut quæ terreni, & formidinem suis injiciant amatoribus, robur, & animositatem adimant ad certaminiis congressum omnino necessarium. Ita rem illustrat S. Pet. Dami. eo Ser. 13. Quibus S. Dami.*

Deu. 20. 8.

Bello inepti qui mundia libens bonis inharent.

Inepiti & martyrio.

S. Amb.

Rejecti milites intemperati, admissi temporales, & obsequiatores, quietemque, ac

ac